

Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2007

Rare birds in the Czech Republic in 2007

Martin Vavřík

Sobotín 54, CZ-788 16; e-mail: vavrik.martin@seznam.cz

Za rok 2007 obdržela Faunistická komise ČSO (FK) celkem 69 pozorování; u dvou bylo zjištěno, že se týkají stejného jedince; výchozí počet je tedy 68 pozorování. Z těchto pozorování zůstávají čtyři nedořešená, 56 (87,5 %) bylo akceptováno a 8 zamítnuto. Mimo tato pozorování jsou ve zprávě zahrnuta pozorování registrovaných druhů – tato pozorování byla FK přímo zaslána nebo získána z webových stránek a diskusních skupin ČSO. Uvítáme další spolupráci pozorovatelů na doplnění těchto pozorování.

V roce 2007 byly na území ČR zaznamenány dva nové druhy – cetie jižní (*Cettia cetti*) a modruška tajgová (*Tarsiger cyanurus*). Celkem tak bylo na našem území zjištěno již 406 druhů. FK rovněž schválila starší první zjištění nového poddruhu – skorce vodního severoevropského (*Cinclus cinclus cinclus*). K dalším zajímavým zjištěním patří druhé pozorování poláka proužkozobého (*Aythya collaris*), třetí pozorování racka velkého (*Larus ichthyaetus*), třetí až páté pozorování kachnice kaštanové (*Oxyura jamaicensis*) a čtvrté pozorování tereje bílého (*Morus bassanus*).

Čísla v závorkách za jménem druhu odpovídají počtu pozorování do roku 1988, v letech 1989–2006 a v roce 2007. Pokud jsou uvedena složená čísla typu n+2, znamená to, že mimo akceptovaná pozorování existuje blíže nezjištěný počet pozorování, která FK dosud neprojednávala, pomlčka místo čísla znamená, že pozorování z daného období nebyla shromažďována. Hvězdička před názvem druhu označuje nový druh pro avifaunu ČR. Faunistická komise ČSO je členem evropské asociace komisí AERC, jejíž stránky můžete navštívit na <http://www.aerc.eu>. Na základě shody taxonomické komise TAC AERC dochází k drobné změně v pořadí uváděných druhů. Na začátku systematického přehledu budou od této zprávy zástupci skupiny Galloanserae, tedy stávajících řádů vrubozobí a hrabaví, ostatní druhy jsou řazeny za touto skupinou v obvyklém pořadí.

In 2007, the Czech Rarities Committee reviewed 69 records. Two of them referred to the same bird, so the actual number was 68 records. Four records are still under consideration, 56 (87.5%) have been accepted and 8 rejected. In addition, records of registered (not reviewed) species are included in the report. These records were obtained either directly from the Czech Society for Ornithology web pages or from local mailing lists. Any other additional records are most welcome.

*Two species new for the Czech Republic were recorded in 2007 – the Cetti's Warbler (*Cettia cetti*) and the Red-flanked Bluetail (*Tarsiger cyanurus*), so the actual number of species increased to 406. The first ever record of the nominate subspecies of Black-bellied Dipper (*Cinclus cinclus cinclus*) coming from 1988 was also accepted. Other interesting records were the second record of the Ring-billed Duck (*Aythya collaris*), third record of the Great Black-headed Gull (*Larus ichthyaetus*), third to fifth records of the Ruddy Duck (*Oxyura jamaicensis*) and fourth record of the Gannet (*Morus bassanus*).*

Numbers in brackets in each species show the number of accepted records before 1989, during 1989–2006 and in 2007; “n” means that there is an uncertain number of non-submitted

or non-considered reports, “-” means that records from the particular period were not considered. Several amendments to the list of considered species are also presented in the paper.

Změny v seznamu posuzovaných druhů

Na své letošní schůzi v Přerově členové FK projednali a schválili několik změn v seznamu posuzovaných a registrovaných druhů. FK přestává od 1. 1. 2009 posuzovat pozorování následujících druhů: potápka žlutorohá (*Podiceps auritus*), vodouš stíhlý (*Tringa stagnatilis*), rybák malý (*Sterna albifrons*) a výřeček malý (*Otus scops*). U dalších druhů dochází k menším změnám. U orla skalního (*Aquila chrysaetos*) budou od 1. 1. 2009 posuzována pouze pozorování adultních ptáků, pozorování nedospělých ptáků (tedy jedinců s bílými poli v křídlech a bílým kořenem ocasu) budou pouze registrována. U všech zmíněných druhů platí, že změna posuzování se týká pozorování uskutečněných po tomto datu; pozorování uskutečněná do 31. 12. 2008 podléhají i do budoucna procesu schvalování. U rybáka bahenního (*Chlidonias hybridus*) a rybáka bělokřídlého (*Chlidonias leucopterus*) dochází k opravě formulace – posuzována jsou pozorování ptáků mladých a v prostém šatu, registrována jsou pozorování adultních ptáků ve svatebním šatu. Neplatí tedy omezení dobou pozorování.

Členové FK se rovněž rozhodli rozšířit seznam registrovaných druhů o následující druhy: volavka červená (*Ardea purpurea*), turpan černý (*Melanitta nigra*), hoholka lední (*Clangula hyemalis*), poštolka rudonohá (*Falco vespertinus*), chřástal malý (*Porzana parva*), kameňáček pestrý (*Arenaria interpres*), jespák písečný (*Calidris alba*), břehouš rudý (*Limosa lapponica*), tenkozobec opačný (*Recurvirostra avosetta*), rybák velkozobý (*Sterna caspia*), linduška rudokrká (*Anthus cervinus*), linduška úhorní (*Anthus campestris*) a sněhule severní (*Plectrophenax nivalis*). U těchto nově zařazených druhů bude následovat sběr starších dat s důrazem na období od roku 1989, při kterém uvítáme pomoc jednotlivých pozorovatelů. Tak jako u ostatních registrovaných druhů, postačí k zařazení do databáze FK zaslání základních údajů na adresu jednatele nebo publikace v některém z periodik, webů nebo diskusních skupin ČSO. Získané informace budou k dispozici na webu FK a postupně budou zařazeny do dalších zpráv FK ČSO.

Přehled akceptovaných pozorování (*List of accepted records*)

Labuť zpěvná, *Cygnus cygnus* (n, n+30, 4)

- 13. 01.-22. 03. 2007: střídavě celkem 5 ad. ex. (včetně límcovaných 7R42 a 6R57) Šumvald, OL, olomoucký (M. Vavřík aj.; foto)
- 14. 01. + 01. 02. 2007: 1 ad. ex. Karlovy Vary, KV, karlovarský (M. Glacner, P. Adamec; foto)
- 12.-17. 02. 2007: 1 ad. ex. (límcovaná 7R42) Tovačov, PR, olomoucký (J. Šírek, L. Doupal; foto)
- 05. 03.-14. 09. 2007: 1 ad. ex. (límcovaná 7R42) Kojetín, PR, olomoucký (M. Fojtík aj.; foto)
- 07. 03. 2007: 1 ad. ex. Dolní Libina, SU, olomoucký (M. Vavřík; foto)
- 21. 12. 2007: 1 ad. ex. (límcovaná 7R42) Kroměříž, KM, zlínský (P. Shromáždil)

Labuť zpěvná se stává běžnějším druhem, než tomu bylo v minulosti. Na druhé straně se na tomto dojmu podílí především stálá přítomnost dvou límčováných ptáků na střední Moravě a Karlovarsku.

Husa malá, *Anser erythropus* (n, 9, 1)

10. 02. 2007: 1 ad. ex. Novomlýnské nádrže, BV, jihomoravský (R. Doležal, T. Grim; foto; FK 02/2007)

Husa malá zůstává velmi vzácným druhem, jehož výskyty jsou téměř výhradně omezeny na jižní Moravu. Rovněž jde o druh s nejvyšším procentem zamítnutých pozorování – mnozí pozorovatelé podceňují problematiku určování hus a dochází k prokazatelným záměnám především s mladými husami běločelými.

Berneška bělolící, *Branta leucopsis* (n, n+11, 6)

17. 11. 2006–06. 01. 2007: 2 ex. Dolenice, ZN, jihomoravský (R. Doležal; foto)

02. 03. 2007: 1 ex. Šafov, ZN, jihomoravský (J. Závora, V. Kubelka)

08. 05. 2007: 1 ex. Zámecký ryb., Jaroslavice, ZN, jihomoravský (R. Doležal)

14. 10. 2007: 2 ex. Novomlýnské nádrže, BV, jihomoravský (R. Doležal, H. Doležalová)

24. 10.–20. 11. 2007: 1 ex. ryb. Dehtář, CB, jihočeský (J. Závora, J. Šimek, M. Pakandl, J. Pykal)

23.–26. 12. 2007: 1 ex. Pohořelice, BV, jihomoravský (J. Šimek, R. Doležal, H. Doležalová)

Pozorování z listopadu 2006 až ledna 2007 již byla zmíněna ve zprávě za rok 2006.

—
Ptáci s možností úniku ze zajetí (řazení do kategorie D):

21. 01.–17. 05. 2007: 1 ex. Vltava v Praze, AA, hl. m. Praha (I. Mikšík aj.; foto)

06. 07. 2007: 1 ex. ryb. Nesyt, Sedlec u Mikulova, BV, jihomoravský (V. Opluštíl)

07. 07. 2007: 1 ex. Jarohněvický ryb., HO, jihomoravský (O. Ryška)

04. 08. 2007: 1 ex. Prostřední ryb., Lednice, BV, jihomoravský (R. Doležal, H. Doležalová)

Berneška tmavá, *Branta bernicla* (n, 6, 1)

04. 11. 2007 – 2 ex. ryb. Svět, Třeboň, JH, jihočeský (V. Bartuška aj.; foto; FK 47/2007)

Berneška rudokrká, *Branta ruficollis* (n, n+5, 3)

10. 01.–06. 03. 2007: 3 ex. (1 ex. do 15.03.) Novomlýnské nádrže, BV, jihomoravský (P. Ondra, R. Doležal aj.; foto)

03. 09.–06. 10. 2007: 2 ex. ryb. Řežabinec, PI, jihočeský (M. Frencl, I. Průša)

15. 12. 2007–2008: 1–2 ex. Pohořelice, BV, jihomoravský (R. Doležal a řada dalších)

Berneška velká, *Branta canadensis* (n+1, n+12, 7)

13. 01. 2007: 2 ex. Malá Skála, JN, liberecký (L. Jasso)

17. 05. 2007: 4 ex. Turnov, SM, liberecký (L. Jasso)

25. 05. 2007: 1 ex. Dolní ryb., Svitavy, SY, pardubický (L. Novák, J. Mach, J. Pěnička)

27. 05. 2007: 1 ex. Vavřínecký ryb., KH, středočeský (M. Kavka; foto)

05. 06. 2007: 1 ex. Vltava v Praze, AA, hl. m. Praha (M. Rác)

29. 07. 2007: 1 ex. úd. n. Lipno, Černá v Pošumaví, CK, jihočeský (M. Pakandl)

11. 08. 2007: 1 ex. ryb. Jílek, Zahrádky, CL, liberecký (P. Kurka)

Husice rezavá, *Tadorna ferruginea* (n+2, 24, 3)

24. 05. 2007: 1 ex. Velký ryb., Choryně, VS, zlínský (K. Pavelka)

01.–03. 06. 2007: 1 ex. Záhlinice, KM, zlínský (Z. Němeček)

09. 09. 2007: 1 ex. ryb. Nesyt, Sedlec, BV, jihomoravský (R. Doležal, L. Novák)

Dříve ojedinělý zatoulanec se zvolna stává každoročním hostem. Otázkou zůstává původ ptáků.

Husice nilská, *Alopochen aegyptiacus* (n, n+4, 6)

18. 03. 2007: 2 ex. Záhlinice, KM, zlínský (Z. Němeček)

05. 04. 2007: 1 ex. Vavřínecký ryb., KH, středočeský (M. Kavka)

21. 04. 2007: 1 ex. Režný ryb., Senetín, KH, středočeský (M. Kavka)

27. 04.–18. 05. 2007: 2 ex. ryb. Hvězda, Opatov, SY, pardubický (M. Janoušek, P. Moutelík)

červen 2007: 1–2 ex. Hrušovany, BZ, jihomoravský (anonymus)

16.–25. 10. 2007: 4 ex. ryb. Vidlák, Opatov, SY, pardubický (M. Janoušek, P. Moutelík, L. Novák)

Rovněž husice nilská byla před lety exotickým zjevem, v posledních letech se objevuje stále častěji.

Kachnička mandarínská, *Aix galericulata* (n, n+18, 18)

07. 01. 2007: 1M Svratka v Tišnově, BO, jihomoravský (M. Beneš)

14. 01. 2007: 2 ex. (pár) Zubří, VS, zlínský (J. Koleček)

14. 01. 2007: 1M Tovačov, PR, olomoucký (A. Goebel, M. Neznámý, J. Šafránek)

18. 01. 2007: 1F Klatovy, KT, plzeňský (J. Ševčík)

17. 02. 2007: 3 ex. (2M, 1F) Svoboda nad Úpou, TU, královéhradecký (R. Vlček)

26. 02. 2007: 1M Vltava v Českých Budějovicích, CB, jihočeský (V. Kubelka)

06. 03. 2007: 1M Malé Zápavy, KL, středočeský (M. Břejška)

11. 03. 2007: 1F Stromovka, Praha, AA, hl. m. Praha (J. Moravec)

09. 04. 2007: 2 ex. (pár) Radotín, AA, hl. m. Praha (V. Křížek)

22. 04. 2007: 1M Přerov, PR, olomoucký (J. Polčák, Y. Janotová)

21. 04.–26. 05. 2007: 1M Hradecký ryb., PR, olomoucký (L. Doupal, A. Goebel, R. Doležal aj.)

26. 10. 2007: 4M ryb. Hvězda, Opatov, SY, pardubický (L. Novák)

07. 11. 2007: 1M Semily, SM, liberecký (M. Jůna)

08. 11. 2007: 1M řeka Sázava, Vysočina (K. Novotný)

18. 11. 2007: 1M úd. n. Rozkoš, NA, královéhradecký (J. Vaněk, A. Holub)

02. 12. 2007: 1F Hlučín, OP, moravskoslezský (J. Havránek aj.)

27. 12. 2007: 1M Žehuňský ryb., NB, středočeský (M. Jelínek, L. Urbánek, J. Vyskočil)

27. 12. 2007: 1 ex. Česká Lípa, CL, liberecký (P. Kurka)

Třetí silně přibývající exotický druh. V řadě okolních států již hnízdí, proto je možné očekávat i zahnízdění na našem území.

Polák proužkozobý, *Aythya collaris* (0, 1, 1)

26. 05. 2007: ad. M Hradecký ryb., Tovačov, PR, olomoucký (R. Doležal, P. Klvaňa; foto; FK 34/2007; obr. 1)

Druhé pozorování následovalo záhy po prvním (13. 04. 2006, Dasenský ryb. v jižních Čechách). Jarní pozorování severoamerických kachen na zpětném tahu jsou pro střední a severovýchodní Evropu typická.

Obř. 1. Polák prouřkozobý (*Aythya collaris*), květen 2007, Tovačov (foto: R. Doleřal).

Fig. 1. Ring-necked Duck, May 2007, Tovačov.

Kajka mořská, *Somateria mollissima* (n+1, n+3, 1)

19. 03.–08. 04. 2007: 1F úd. n. Rozkoř, NA, králověhradecký (*J. Vaněk, A. Holub*; foto)
 24.–25. 11. 2007: 1 juv. M Hlučín, OP, moravskoslezský (*R. Tomický, J. Stančo, P. Vondráček aj.*; foto)

Kachnice kařtanová, *Oxyura jamaicensis* (0, 2, 3)

02. 03. 2007: ad. F Novomlýnské nádrže, BV, jihomoravský (*J. Chytil, T. Tým, J. Flousek aj.*; foto; FK 11/2007)
 07. 05. 2007: M 2K Vavřinecký ryb., KH, středočeský (*M. Kavka*; foto; FK 21/2007)
 16.–18. 06. 2007: 1 ex. ryb. Chlebský, Chleby, BN, středočeský (*R. Váňa, Z. Vondráček, M. Vnouček*; foto; FK 33/2007)

Tři různí ptáci v jednom roce byli poněkud neočekávanou událostí. Druh se rychle řší Evropou, čímž komplikuje možnost návratu kachnice bělohlavé.

Potápka řlturohá, *Podiceps auritus* (n+1, n+18, 5)

29. 04. 2007: 1 ex. úd. n. Rozkoř, HK, králověhradecký (*J. Vaněk, A. Holub, P. Švejda*; FK 65/2007)
 11. 05. 2007: 1 ex. Sř Zámecký ryb., Chropyně, KM, zlínský (*J. Šírek*; foto; FK 28/2007)
 28. 09. 2007: 1 ex. Třesický ryb., HK, králověhradecký (*L. Kadava*; FK 53/2007)
 21. 10. 2007: 1 ex. úd. n. řelivka, Onřovec, KH, středočeský (*M. Kavka, Z. Vondráček*; FK 52/2007)
 11. 11. 2007: 1 ex. úd. n. Trnávka, PE, Vysočina (*O. řtěrba*; FK 08/2008)

Terej bílý, *Morus bassanus* (3, 0, 1)

11. 05. 2007: 1 ad. ex. nalezen Dolní Řasnice, LB, liberecký (*D. Pešková*; foto; FK 27/2007; obr. 2)

Jedna z největších rarit roku 2007. Dřívější zastižení jsou z listopadu 1903 a 1928 a září 1962.

Kormorán malý, *Phalacrocorax pygmeus* (6, 11+1, 1)

27. 11. 2006: 8 ex. řeka Odra, Bohumín, KI, moravskoslezský (*J. Šuhaj*; FK 12/2007)

06.–13. 01. 2007: 1 ad. ex. řeka Odra, Bohumín, KI, moravskoslezský (*J. Šuhaj*, *Z. Polášek*; FK 12/2007)

26. 02.–04. 03. 2007: 1 ad. ex. Rusecký písniček, HK, královéhradecký (*J. Vaněk*, *A. Holub*; foto; FK 13/2007)

Pták pozorovaný v lednu u Bohumína je považován za jednoho z osmi ptáků z listopadu 2006 z téže lokality. V zimě 2005/2006 zimovalo na lokalitě min. 6 ex.

Obr. 2. Terej bílý (*Morus bassanus*), květen 2007, Dolní Řasnice (foto: J. Vaněk).
Fig. 2. Northern Gannet, May 2007, Dolní Řasnice.

Ibis hnědý, *Plegadis falcinellus* (n+4, n+5, 1)

29.04.–01. 05. 2007: 2 ad. ex. Vinařský ryb., CV, ústecký (M. Podhrazský, K. Vlasák, J. Vlasáková, J. Círl; foto)

Orel skalní, *Aquila chrysaetos* (n, n+12, 1)

07. 12. 2006: 1 imm. ex. Kravaře, OP, moravskoslezský (P. Molitor; foto; FK 43/2007)

07. 10. 2007: 1 ex. 1K Anenská Studánka, UO, pardubický (M. Vavřík; foto; FK 50/2007)

Orel skalní se na našem území vyskytuje zřejmě častěji, než by se zdálo ze zpráv FK. Řada specialistů na dravce svá pozorování tohoto druhu nezasílá. Členové FK se proto dohodli, že pozorování mladých ptáků, učiněná po 1.1.2009, budou již pouze registrovaná. Pozorování adultních ptáků bude i nadále třeba zasílat k posouzení.

Orel královský, *Aquila heliaca*

mimo Jihomoravský kraj (n, 6, 1)

22. 10. 2006: 1 ex. 1K Tovačov, PR, olomoucký (Z. Vermouzek; FK 24/2007)

31. 03. 2007: 1 ex. 2K Tovačov, PR, olomoucký (exkurze FK ČSO; foto; FK 56/2007)

Orel královský hnízdí pravidelně na jižní Moravě, kde je možné jej pozorovat na více lokalitách. Mimo tuto oblast byl zatím prokazatelně zastížen pouze na střední Moravě v širším okolí Tovačova, kde se jeho výskyt zřejmě stává pravidelným.

Orel křiklavý, *Aquila pomarina* (-, n+27, 5)

19. 05. 2007: 1 ex. okres OP, moravskoslezský (D. Boucný)

19. 05. 2007: 1 ex. Polkovice, PR, olomoucký (J. Šírek)

20. 05. 2007: 1 ex. Slavkov, OP, moravskoslezský (M. Holáň, M. Miškovský)

30. 08. 2007: 1 ad. ex. Hradecký ryb., Tovačov, PR, olomoucký (J. Šírek)

05.–12. 09. 2007: 2–3 ex. Vítkov, OP, moravskoslezský (F. Gazda, R. Tomický)

Káně bělochvostá, *Buteo rufinus* (n, 14, 1)

21.–24. 08. 2007: 1 ex. Hudčice, PB, středočeský (R. Muláček; foto; FK 61/2007)

06. 10. 2007: 1 ad. ex. Věrovany, OL, olomoucký (L. Doupal; FK 48/2007)

Moták stepní, *Circus macrourus* (n, 8, 0)

26. 10. 2006: 1 ex. 1K Bohuslavice, OP, moravskoslezský (P. Molitor; FK 42/2007)

Drop velký, *Otis tarda* (-, n+4, 0)

12. 05. 1989: 1 M Troubky, PR, olomoucký (V. Janoušek; foto; FK 09/2008)

Velmi zajímavé pozorování z dob vzniku FK. Na jeho zveřejnění má velkou zásluhu Jíří Šafránek, který vypátral autora a zjistil, že existuje i fotodokumentace.

Ústříčník velký, *Haematopus ostralegus* (n, n+7, 1)

03. 08. 2007: 1 ex. úd. n. Želivka, Onšovec, KH, středočeský (M. Kavka; foto)

Tenkozobec opačný, *Recurvirostra avosetta* (x, x, 4)

03. 04. 2007: 2 ex. Záhlinice, KM, zlínský (P. Svoboda)

09. 04.–28. 08. 2007: max. 4 ad. a 6 juv. ex. ryb. Volešek a Zbudovský, CB, jihočeský (T. Had, J. Vondrka aj.)

15. 04.-30. 04. 2007: 3-7 ex. ryb. Koclířov, JH, jihočeský (*J. Závora, A. Ceplová, M. a M. Truhlář*)

19. 04.-11. 09. 2007: 3-11 ex. ryb. Nesyt, Sedlec, BV, jihomoravský (*J. Šírek, A. Gobel aj.*)

V roce 2007 bylo zaznamenáno v jižních Čechách hnízdění min. dvou párů.

Pisila čáponohá, *Himantopus himantopus* (n, n+9, 3)

17. 04.-26. 08. 2007: celkem min. 23 ex. (14 ad., 9 juv.) Českobudějovická pánev, CB, jihočeský (*J. Závora, R. Lučan, M. Šálek aj.*)

07. 07. 2007: 5 ex. ryb. Řežabinec, PI, jihočeský (*V. Kubelka, J. Havlíček*)

15. 07.-04. 08. 2007: 1-2 ex. ryb. Nesyt, Sedlec, BV, jihomoravský (*R. Doležal, J. Chytil aj.*)

V roce 2007 bylo zaznamenáno v jižních Čechách hnízdění min. tří párů.

Kulík hnědý, *Charadrius morinellus* (n+2, 3, 1)

28. 08. 2007: 1 ex. 1K Vysoká hole, Hrubý Jeseník, SU/BR, olomoucký/moravskoslezský (*Z. Škroťt; foto; FK 51/2007*)

Další fotografický případ, což začíná být pro Jeseníky charakteristickým rysem. Amatéřský milovník přírody pořídil záběr neobvyklého ptáka a přes několik kontaktů se fotografie dostala do rukou FK. Rádi bychom poděkovali zprostředkovateli, který si přál zůstat v anonymitě.

Kulík mořský, *Charadrius alexandrinus* (12, 5, 0)

07. 06. 2006: *M. Pravid. 2K Zámecký ryb., Jaroslavice, ZN, jihomoravský (Z. Tunka; foto; FK 23/2007)*

Kulík mořský zůstává nadále velmi vzácným bahňákem, s pouhými 17 záznamy na našem území.

Vodouš štíhlý, *Tringa stagnatilis* (n+3, n+12, 1)

01.-04. 05. 2007: 1 ex. SŠ Opava-Palhanec, OP, moravskoslezský (*J. Stančo, M. Miškouský; foto; FK 16/2007; obr. 3*)

24. 08. 2007: 1 ad. ex. ryb. Nesyt, Sedlec u Mikulova, BV, jihomoravský (*R. Doležal; FK 32/2007*)

Bekasina větší, *Gallinago media* (n+3, n+21, 4)

25. 04. 2007: 2 ex. Třesický ryb., HK, královéhradecký (*M. Jelínek; FK 14/2007*)

30. 04. 2007: 1 ex. Žehuňský ryb., NB, středočeský (*M. Jelínek; FK 18/2007*)

30. 04. 2007: 1 ex. Vavřínecký ryb., KH, středočeský (*M. Kavka; FK 22/2007*)

08. 08. 2007: 1 ex. Žehuňský ryb., NB, středočeský (*M. Jelínek; FK 39/2007*)

Je zajímavé, že se oblast středního Polabí stala takřka výsadní lokalitou tohoto druhu na našem území.

Jespák rezavý, *Calidris canutus* (-, n+7, 3)

07.-13. 09. 2007: 1 ex. 1K úd. n. Trnávka, PE, Vysočina (*O. Štěrba, P. Marek; foto; FK 07/2008*)

11. 09. 2007: 4 ad. ex. ryb. Nesyt, Sedlec, BV, jihomoravský (*R. Doležal; FK 36/2007*)

Obr. 3. Vodouš štíhlý (*Tringa stagnatilis*), květen 2007, Opava-Palhanec (foto: J. Stančo)
Fig. 3. Marsh Sandpiper, May 2007, Opava-Palhanec.

14. 09. 2007: 1 juv. ex. úd. n. Rozkoš, Česká Skalice, NA, královéhradecký (J. Vaněk; foto; FK 57/2007)

25. 09. 2007: 1 ex. ryb. Starý Vrbenský, CB, jihočeský (M., M. a J. Pakandl; FK 54/2007)

Jespáček ploskozobý, *Limicola falcinellus* (n+2, 1, 1)

14.–16. 08. 2007: 1 ad. ex. Kojetín, PR, olomoucký (J. Šírek; FK 40/2007)

Velmi vzácný bahňák; existuje několik dalších informací o jeho pozorování po roce 1989; žádné z nich nebylo zasláno FK. Mimo to jsou známy případy záměny s jinými druhy bahňáků.

Lyskonoh úzkozobý, *Phalaropus lobatus* (n+1, n+6, 1)

09. 08. 2007: 1 juv. ex. Nový ryb., Opatov, SY, pardubický (M. Janoušek, P. Moutelík, L. Novák, J. Vrána)

Častější než lyskonoh ploskozobý a pravděpodobně i každoroční host. Řada pozorování dosud nebyla zanesena do archivu FK.

Chaluha, *Stercorarius* sp. (neurčené chaluhy: n, 3, 1)

31. 08. 2007: 1 juv. ex. Vosecká bouda, Krkonoše, SM, liberecký (L. Jasso, M. Lubas, L. Červa, F. Zicha; FK 49/2007)

Pozorování bylo zasláno s druhovým určením (chaluha malá), členové FK se shodli na názoru, že za uvedených podmínek pozorování nebylo možné druh jednoznačně určit. Přelet chaluhy přes hřeben Krkonoš je nicméně velmi zajímavým jevem, který stojí za zaznamenání.

Chaluha pomořanská, *Stercorarius pomarinus* (n, 6, 1)

11.–16. 11. 2007: 1 ex. úd. n. Rozkoš, NA, královéhradecký (J. Vaněk, A. Holub; foto; FK 62/2007; obr. 4)

Obr. 4. Chaluhu pomořanská (*Stercorarius pomarinus*), listopad 2007, úd. n. Rozkoš (foto: J. Vaněk).

Fig. 4. Pomarine Skua, November 2007, Rozkoš water reservoir.

Obr. 5. Chaluhu příživná (*Stercorarius parasiticus*), říjen 2007, Vavřínecký ryb. (foto: M. Truhlář).

Fig. 5. Arctic Skua, October 27, Vavřínecký pond.

Chaluhu příživná, *Stercorarius parasiticus* (n+1, 2, 1)

27.-28. 10. 2007: 1 ex. 1K Vavřínecký ryb., KH, středočeský (M. Kavka, Z. Vondráček, M. Truhlář; foto; FK 55/2007; obr. 5)

Racek velký, *Larus ichthyaetus* (0, 2, 1)

24. 04. 2007: 1 ex. v šatě 2. roku Heřmanický ryb., OV, moravskoslezský (D. Kondělka; FK 20/2007)

revize:

27. 09. 1992: 1 ex. 1K Záhlinice, KM, zlínský – pozorování bylo staženo na žádost pozorovatele. S příbývajícími znalostmi určování velkých racků není možné vyloučit, že se jednalo o ptáka ze skupiny racků bělohlavých (*Larus cachinnans s. l.*). Prvním pozorováním pro ČR se tak stává zjištění dvouletého ptáka na Hulínské šterkovně 16. 11. 1995.

Racek mořský, *Larus marinus* (n+3, 12, 1)

27. 11. 2007: 1 ex. 1K Žehuňský ryb., NB, středočeský (*M. Jelínek*; FK 68/2007)

Podle vývoje situace v Polsku lze očekávat častější výskyt tohoto druhu v zimním období zejména na Ostravsku. V této souvislosti upozorňujeme na nutnost zvážení záměny s rackem středomořským (*Larus michahellis*), který v šatě 1. roku může působit stejným dojmem a je na našem území častější.

Racek tříprstý, *Rissa tridactyla* (n+1, n+8, 2)

13. 11. 2007: 1 ex. 1K Přerov, PR, olomoucký (*J. Šafránek*; FK 59/2007)

16.–17. 11. 2007: 1 ex. 1K Tovačov, PR, olomoucký (*J. Šírek, J. Šafránek, R. Doležal, A. Goebel*; foto; FK 45/2007)

Začátkem 90. let byly na našem území zaznamenány dvě invaze, které vedly řadu pozorovatelů k přesvědčení, že je racek tříprstý na našem území pravidelným hostem. Opak je pravdou – stále jde o velmi vzácný druh. Není bez zajímavosti, že tento druh je považován za vzácný i na baltském pobřeží Polska.

Rybák dlouhoocasý, *Sterna paradisaea* (3, 13, 1)

08. 05. 2007: 1 ad. ex. Zámecký ryb., Jaroslavice, ZN, jihomoravský (*R. Doležal*; foto; FK 17/2007)

Lepší znalost rozlišování tohoto druhu od rybáka obecného vedla k nárůstu pozorování. Je pravděpodobné, že rybák dlouhoocasý pravidelně v malých počtech protahuje na jaře především střední Moravou.

Rybák malý, *Sterna albifrons* (n, n+10, 2)

13. 05. 2007: 1 ad. ex. ryb. Volešek, CB, jihočeský (*V. Kubelka a další*; foto; FK 25/2007)

18. 07. 2007: 5 ex. (2 ad., 3 juv.) úd. n. Rozkoš, NA, královéhradecký (*J. Vaněk, A. Holub*; foto; FK 63/2007)

Přestože přibýlo záznamů o pozorování tohoto druhu, stále zůstává jedním z vzácných rybáků. Silná populace ze středního Polska táhne nejprve na sever k pobřeží Baltu a zcela se vyhýbá našemu území.

Rybák bělokřídý, *Chlidonias leucopterus* (-, 25, 14)

mimo jaro (n, n+1, 1)

12.–14. 09. 2007: 1 ex. 1K Hradecký ryb., Tovačov, PR, olomoucký (*J. Šírek, P. Moutelík*; FK 41/2007)

ostatní

26. 04.–20. 05. 2007: 3–9 ex. Hradecký ryb., Tovačov, PR (*R. Klvaňa, P. Bodínek, L. Doupal aj.*)

27. 04.–15. 05. 2007: 2–77 ex. (max. 15. 05.) ryb. Hvězda, Opatov, SY, pardubický (*M. Janoušek, P. Moutelík, L. Novák*)
 03. 05. 2007: min. 20 ex. ryb. Volešek, CB, jihočeský (*J. Závora*)
 06. 05. 2007: 4 ex. ryb. Nesyt, Sedlec, BV, jihomoravský (*R. Doležal*)
 06. 05. 2007: 1 ex. Šumvald, OL, olomoucký (*M. Vavřík*)
 07. 05. 2007: 1 ex. Mutěnické ryb., HO, jihomoravský (*O. Ryška*)
 13. 05.–04. 06. 2007: 2–70 ex. (max. 16. 05.) úd. n. Rozkoš, NA, královéhradecký (*J. Vaněk, A. Holub, P. Švejda*)
 14. 05. 2007: 22 ex. Opava-Palhanec, OP, moravskoslezský (*J. Stančo*)
 15. 05. 2007: 4 ex. Kozčínský ryb., Olšany, KT, plzeňský (*L. Lešák*)
 19. 05. 2007: 19 ex. Proudnický ryb., KO, středočeský (*M. Jelínek*)
 20. 05. 2007: 1 ex. Dolní Libina, SU, olomoucký (*M. Vavřík*)
 24. 05. 2007: 1 ex. Jevišovka, BV, jihomoravský (*P. Ondra*)
 28. 06. 2007: 1 ex. Tovačov, PR, olomoucký (*J. Šírek*)

Rybák bahenní, *Chlidonias hybridus* (23, 93, 12)

23. 04.–12. 05. 2007: 2–7 ex. ryb. Volešek, CB, jihočeský (*V. Kubelka, J. Závora, M. Pakandl*)
 28. 04. 2007: 3 ex. ryb. Řežabinec, PI, jihočeský (*J. Vondrka*)
 29. 04.–27. 05. 2007: 2–8 ex. Hradecký ryb., Tovačov, PR, olomoucký (*L. Doupal, J. Šírek, R. Doležal, A. Goebel aj.*; foto)
 02. 05. 2007: 1 ex. úd. n. Rozkoš, NA, královéhradecký (*J. Vaněk, A. Holub*)
 13. 05. 2007: 10 ex. Zbudovský ryb., CB, jihočeský (*F. Marec*)
 13. 05. 2007: 2 ex. ryb. Hvězda, Opatov, SY, pardubický (*M. Vavřík*)
 20. 05. 2007: **2 páry hnízdí** Ostravsko, moravskoslezský kraj (*D. Boucný aj.*; foto)
 22. 05. 2007: 2 ex. Žehuňský ryb., NB, středočeský (*M. Jelínek*)
 24. 05. 2007: 2 ex. Choryně, VS, zlínský (*K. Pavelka*)
 02. 06. 2007: 2 ex. ryb. Hvězda, Opatov, SY, pardubický (*M. Beran, P. Moutelík*)
 25. 06. 2007: 11 ex. Tovačov, PR, olomoucký (*R. Klvaňa, P. Bodínek*)
 02. 07. 2007: 1 ex. Hradecký ryb., Tovačov, PR, olomoucký (*J. Vidlář*; foto)
 Dříve vzácné druhy se stávají každoročními pravidelnými hosty na jarním tahu. Jistě to souvisí se vznikem a ustálením velkých kolonií na území Polska.

Mandelík hajní, *Coracias garrulus* (n, n+3, 1)

29. 06. 2007: 1 ad. ex. Otaslavice, PV, olomoucký (*P. Podhorný*)

Konipas citrónový, *Motacilla citreola* (5, 22, 1)

17. 04. 2007: 1M Lánský ryb., SY, pardubický (*M. Janoušek, J. Mach, J. Vrána, L. Novák*; foto; FK 10/2008)

V letech 1996–2004 nebyl konipas citrónový zjištěn pouze v roce 1999. Zdálo se, že se stává pravidelným hostem, ale toto pozorování je první od léta 2004. V roce 2008 byla zaznamenána malá invaze a snad návrat k původnímu trendu.

Skorec vodní severoevropský, *Cinclus cinclus cinclus* (1, 0, 0)

16. 12. 1988: 1 ex. 1K kontrolován Mělník-Blata, ME, středočeský (*I. Svoboda*; FK 06/2008)

Tento pták byl kroužkován v tomtéž roce jako pull. na hnízdišti v Dalarně (Švédsko). Jde o první důkaz výskytu severského poddruhu na našem území.

Pěvuška podhorní, *Prunella collaris*

mimo Krkonoše (n, n, 2)

05. 05. 2007: 1 ex. Klíč, Lužické hory, CL, liberecký (*P. Kurka*; FK 31/2007)

07. 10. 2007: 1 ex. 1K Frýdlantské cimbuří, Jizerské hory, Hejnice, LB, liberecký (*J. Čejka*; foto; FK 04/2008)

Pěvuška podhorní zůstává mimo území Krkonoš velmi vzácným hostem. Přes usilovné pátrání na hřebeni Hrubého Jeseníku zde nebyla v hnízdních obdobích let 2007–2008 zjištěna (R. Kočvara, M. Vavřík).

Ťuhýk menší, *Lanius minor* (n+1, 2, 0)

16. 06. 2006: 1 ad. ex. Nošovice, FM, moravskoslezský (*M. Mandák*; FK 37/2007)

***Cetie jižní, *Cettia cetti* (0, 0, 1)**

30. 09. 2007: 1 ex. chycen Novozámecký ryb., CL, liberecký (*J. Klápště*; foto; FK 38/2007)

Cetie jižní hnízdí v pásu od severozápadní Afriky po Afghánistán, v Evropě převážně v oblasti Středomoří od Portugalska po Řecko. Na sever zasahuje nejdále přes západní polovinu Francie po Belgie a Holandsko a jižní Anglii, kam se rozšířila v 70. letech minulého století. V oblasti střední Evropy zůstává stále na severu omezena obloukem Alp a Karpat, od roku 2003 však hnízdí v oblasti jezera Balaton v Maďarsku. Zálety na naše území je tedy možné očekávat.

Rákosník tamaryškový, *Acrocephalus melanopogon* (19, 79, 2)

mimo Jihomoravský kraj (2, 21, 1)

01. 11. 2007: 1 ex. chycen Novozámecký ryb., Jestřebí, CL, liberecký (*J. Klápště*; foto; FK 44/2007)

Počet rákosníků tamaryškových, zaznamenaných na našem území, dosáhl magické stovky. Většina záznamů stále spadá do Jihomoravského kraje; tradičními oblastmi mimo tento kraj se stalo horní Polabí a jihočeské rybniční pánve.

Rákosník ostřicový, *Acrocephalus paludicola* (n, n+10, 2)

19. 04. 2007: 1 M chycen Žehuňský ryb., NB, středočeský (*M. Jelínek*; foto; FK 19/2007)

29. 04. 2007: 1 ex. chycen Opatovický ryb., JH, jihočeský (*J. Cepák aj.*; foto; FK 15/2007)

***Modruška tajgová, *Tarsiger cyanurus* (0, 0, 1)**

01. 10. 2007: 1 ad. M Volenice, PB, středočeský (*R. Muláček*; foto; FK 60/2007)

Modruška tajgová hnízdí v širokém pásu Sibiře od Uralu po Kamčatku a Japonsko, izolovaně také od Himálají po západní Čínu. V Evropě hnízdí pouze ve Finsku, zpívající ptáci jsou na jaře pravidelně zjišťováni také v severním Švédsku. Většina mimohnízdnic evropských pozorování tohoto druhu spadá do období od konce září do začátku listopadu. Modruška byla zjištěna na řadě míst podél pobřeží Baltského a Severního moře na západ po Británii (36 × do 2005), Holandsko (4 ×), Belgie (2 ×) a Francii (2 ×), mimo to také ve Španělsku (1 ×), Itálii (4 ×) a 2 × na Kypru.

Zedníček skalní, *Tichodroma muraria* (n, n+8, 1)

02. 12. 2007–2008: 1 ex. Pálava, BV, jihomoravský (R. Doležal, J. Šírek, A. Goebel, P. Moutelík aj.)

Pálava byla tradičním a pravidelným zimovištěm zedníčka, od zimy 2003/2004 však nebyl zaznamenán. Návrat k tradici po třech vynechaných zimách byl velmi vítaný.

Kategorie E – druhy uprchlé ze zajetí (*Escapes*)**Kachnička karolínská, *Aix sponsa* (n, 9, 4)**

18. 02.–20. 05. 2007: 1F Šumvald, OL, olomoucký (M. Vavřík)

23. 02. 2007: 1M ryb. Vrabcov, KH, středočeský (O. Korábek)

27. 05. 2007: 1 ex. Ploučnice, Česká Lípa, CL, liberecký (S. Mitáč)

21. 10.–27. 12. 2007: 1 ex. Ploučnice, Česká Lípa, CL, liberecký (H. Tichý, P. Kurka)

Pozorování tohoto exotického druhu na našem území dále přibývá. Na rozdíl od kachničky mandarínské zatím nebylo zjištěno na území Evropy zdomácnění a vznik divoké populace, proto je kachnička karolínská nadále vedena v kategorii E a není součástí naší avifauny.

Zamítnutá pozorování (*Rejected reports*)

Aythya nyroca, hnízdění 2007, Uherský Ostroh, UH, zlínský (FK 35/2007; záměna s *A. fuligula*); *Sterna paradisaea*, 10.–16. 11. 2007, Tovačov, PR, olomoucký (FK 46/2007; záměna s *S. hirundo*); *Sterna albifrons*, 11. 08. 2007, Zahrádky, CL, liberecký (FK 30/2007; nedostatečný popis); *Motacilla flava feldegg*, 02. 05. 2007, úd. n. Rozkoš, NA, královéhradecký (FK 58/2007; nejistá subspecifická příslušnost); *Hippolais polyglotta*, 20. 05. 2007, Postupice, BN, středočeský (FK 11/2008; nedostatečný popis); *Phylloscopus inornatus*, 08. 10. 2007, Rohovládova Bělá, PU, pardubický (nejasné okolnosti pozorování); *Monticola saxatilis*, zač. 06. 2006, Praděd, SU, olomoucký (FK 29/2007; nedostatečný popis s velkým časovým odstupem); *Emberiza melanocephala*, 10. 06. 2007, Chudčice, BZ, jihomoravský (FK 26/2007; nedostatečný popis).